

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1246/2509

นางเพ็ญศรี เอี่ยมอร่ามโจทก์ พันตรีวิสาร เอี่ยมอร่ามจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1461

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาทุกประเภท จะเป็นสัญญาในเรื่องใดก็ตาม ที่สามีภริยาได้ทำต่อกันในระหว่างเป็นสามีภริยา แม้จะไม่เกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา สามีย่อมบอกล้างสัญญานั้นเสียในเวลาใดๆ ก็ได้ระหว่างที่ยังเป็นสามีภริยากันอยู่ ไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องบอกล้างก่อนถูกภริยาฟ้องการที่สามียื่นคำร้องต่อศาลขอบอกล้างสัญญาดังกล่าวที่ภริยานำมาฟ้อง ในคำร้องขอให้ศาลส่งสำเนาคำร้องให้ภริยาด้วย และภริยาได้รับสำเนาคำร้องแล้วเท่ากับภริยาได้รับคำบอกล้างสัญญาจากสามีโดยตรง การบอกล้างจึงชอบด้วยกฎหมาย และย่อมมีผลให้สัญญาสิ้นความผูกพันเสมือนหนึ่งสามีภริยาไม่เคยทำสัญญาไว้ต่อกันเลย จึงไม่มีทางจะบังคับให้สามีปฏิบัติตามสัญญาในช่วงระยะเวลา ก่อนบอกล้างได้อีกอำนาจฟ้องคดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะมีได้ให้การต่อสู้ไว้ศาลก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 24/2509)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์จำเลยเป็นสามีภริยากัน มีบุตร 2 คน จำเลยผิดสัญญาไม่ยอมให้ค่าเลี้ยงดู ขอให้ศาลบังคับจำเลยให้การว่า จำเลยได้ส่งเงินให้โจทก์ทุกเดือน คงค้างแต่เดือนสิงหาคม 2505 มาเท่านั้น ขอชำระให้เดือนละ 300 บาทศาลกะประเด็นให้จำเลยนำสืบก่อน ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องว่าโจทก์จำเลยยังเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จำเลยได้ทำสัญญาขณะเป็นสามีภริยากัน จำเลยขอบอกล้างสัญญา ถ้าวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้จำเลยชำระเงินค่าเลี้ยงดูบุตรแก่โจทก์จำเลยฎีกาคดีมีปัญหาว่า จำเลยจะบอกล้างสัญญาที่โจทก์นำมาฟ้อง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1461 ได้หรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่าคำว่า "สัญญาใด" ตามมาตรา 1461 นี้ หมายถึงสัญญาทุกประเภทที่สามีภริยาได้ทำต่อกันในระหว่างเป็นสามีภริยากัน เพราะมิได้มีบทบัญญัติระบุไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่าจะต้องเป็นสัญญาเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาเท่านั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าสัญญาที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นสัญญาที่โจทก์จำเลยทำต่อกันในระหว่างเป็นสามีภริยากันจะเป็นสัญญาในเรื่องใดก็ตาม เมื่อโจทก์จำเลยยังเป็นสามีภริยากันอยู่จำเลยย่อมใช้สิทธิบอกล้างสัญญานี้ได้ปัญหาต่อไปมีว่า การบอกล้างไม่ได้บอกล้างต่อโจทก์โดยตรงจะมีผลหรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า การบอกล้างสัญญาตามมาตรา 1461 นี้ สามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะบอกล้างเสียในเวลาใดก็ได้ระหว่างที่ยังเป็นสามีภริยากันอยู่ ทั้งไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องบอกล้างก่อนถูกอีกฝ่ายหนึ่งฟ้อง การที่จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลขอบอกล้างสัญญาที่โจทก์นำมาฟ้องก็เพราะโจทก์ได้นำคดีมาสู่ศาลแล้ว ในคำร้องของจำเลยก็ขอให้ศาลส่งสำเนาคำร้องให้โจทก์และโจทก์ก็ได้รับสำเนาคำร้องของจำเลยแล้ว ผลก็เท่ากับโจทก์ได้รับคำบอกล้างสัญญาจากจำเลยโดยตรง การบอกล้างของจำเลยจึงชอบด้วยกฎหมาย และที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าแม้จะสมมุติว่าจำเลยบอกล้างได้การบอกล้างจะมีผลตั้งแต่วันที่จำเลยบอกล้างเป็นต้นไป หากกระทำให้ข้อตกลงที่มีอยู่ในสัญญาก่อนบอกล้างหมดความผูกพันไปแต่อย่างใดไม่ศาลฎีกาไม่เห็นพ้อง

ด้วย เพราะการบอกล้างสัญญาย่อมมีผลให้สัญญาที่ทำไว้ต่อกันสิ้นความผูกพัน เสมือนหนึ่งโจทก์
จำเลยไม่เคยทำสัญญาไว้ต่อกันเลยจึงไม่มีทางจะบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามสัญญาในช่วง
ระยะเวลาก่อนบอกล้างได้อีกปัญหาต่อไปศาลฎีกาเห็นว่า แม้ในชั้นต้นประเด็นมีเพียงประเด็นเดียว
ว่า จำเลยค้างชำระเงินตามสัญญาหรือไม่ก็ดี แต่เมื่อจำเลยยื่นคำร้องขอบอกล้างสัญญา ก็ทำให้เกิด
ประเด็นเรื่องอำนาจฟ้องของโจทก์ขึ้นมาว่าเมื่อสัญญาที่โจทก์นำมาฟ้องถูกบอกล้างเสียแล้วโจทก์
จะมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีต่อไปหรือไม่ศาลฎีกาเห็นว่าอำนาจฟ้องคดีเป็นปัญหาข้อกฎหมาย
เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะมีได้ให้การต่อสู้ไว้ ศาลก็มีอำนาจหยิบ
ยกขึ้นวินิจฉัยได้พิพากษากลับ ให้บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

องค์คณะ

สวึง ลัดพลี · สอาด นาวิเจริญ · วิเชียร เสวตรุนทร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1246/2509>